

Samen werken aan een Schoner Nederland

IMPULSPROGRAMMA ZWERFAFVAL

Werkwijze meten in het veld

Monitoring

Stap 1 Meetlocatie zoeken

- Bepaal vooraf de snelste route voor het bezoeken van alle locaties op basis van de kaart met geselecteerde meetlocaties.
- Parkeer de auto of fiets aan de rand van de meetlocatie.
- Loop de meetlocatie in.
- Controleer of de meetlocatie juist is getypeerd op de invoerlijst (= winkelgebied/centrum, woonwijk, bedrijventerrein, buitengebied, etc.).
- Is dit niet het geval, corrigeer dit dan.

Opmerking: Het gebiedstype van de grootste oppervlakte van een meetlocatie is bepalend voor de gehele locatie. Bijvoorbeeld: is het merendeel van de oppervlakte van een meetlocatie in een woonwijk een supermarkt met parkeerplaats, dan is het gebiedstype van de gehele locatie 'winkelgebied'.

Stap 2 Drie meetvakken bepalen

- Loop op de meetlocatie door alle straten en langs/over alle groenstroken.
- Vermijd niet-openbaar gebied (zoals schoolterreinen, voortuinen, etc.).
- Kijk tijdens het lopen goed rond in de openbare ruimte.
- Bepaal welke drie plekken met een oppervlakte van 100 m² duidelijk het meest vervuild zijn met grof zwerfafval.
- Deze drie vuile plekken voor grof zwerfafval van 100 m² zijn de drie meetvakken in de meetlocatie.

Opmerking: Soms bevat een meetlocatie twee vuile meetvakken en 1 schoon meetvak. Op elke meetlocatie worden drie meetvakken beoordeeld, dus inclusief dat schone meetvak.

Stap 3 Beoordeel het kwaliteitsniveau van elk meetvak

- Beoordeel met het normeringssysteem de drie meetvakken voor grof zwerfafval op 100 m² (zie kaart 'normeringssysteem grof zwerfafval').
- Beoordeel met het normeringssysteem per meetvak van 100 m² die 1 m² die duidelijk het meest vervuild is met fijn zwerfafval (zie kaart 'normeringssysteem fijn zwerfafval').
- Kruis het kwaliteitsniveau (A+, A, B, C of D) aan van het betreffende meetvak op het invoerformulier voor grof zwerfafval en voor fijn zwerfafval.
- Maak een foto van opvallende of bijzondere plekken.
- Noteer per meetvak of het meeste zwerfafval is aangetroffen op:
 - verhard oppervlak (stoep, goot, straat, parkeerplaats, etc.) of op
 - onverhard oppervlak (berm, park, boomspiegel, etc.).

Opmerking: Een meetvak voor fijn zwerfafval is die 1 m² die duidelijk het meest vervuild is met fijn zwerfafval binnen het meetvak voor grof zwerfafval (100 m²).



Voorbeeld van een meetlocatie (100 m x 100 m) met drie verschillende meetvakken (van 100 m² per meetvak)



Twee voorbeelden van een meetvak voor grof zwerfafval (100 m²) en fijn zwerfafval (1 m², ingekleurd)

Stap 4 Typeer het zwerfafval

- Kijk per meetvak of het grof of het fijn zwerfafval is beoordeeld als kwaliteitsniveau C of D ('vuil' of 'zeer vuil').
- Zo ja, tel dan hoe vaak een bepaald type grof en/of fijn zwerfafval aanwezig is.
- Kruis op het invoerformulier aan welke *drie* typen grof zwerfafval en/of fijn zwerfafval het meest zijn aangetroffen.

Opmerkingen: Bestaat er behoefte aan meer inzicht in wie het zwerfafval veroorzaakt, dan is het mogelijk om het zwerfafval niet alleen bij kwaliteitsniveau C en D te typeren, maar ook bij kwaliteitsniveau A of B.

Soms komen maar één of twee typen zwerfafval voor. In dat geval zijn één of twee typering voldoende.

Stap 5 Beoordeling van andere meetvakken

- Doorloop de stappen 2 tot en met 4 ook voor de andere twee meetvakken in de meetlocatie.
- Ga naar de volgende meetlocatie en doorloop de stappen 1 tot en met 4.

Typen zwerfafval

De onderscheiden typen zwerfafval zijn:

1 drankenverpakkingen (flesjes, blikjes, drankenkartons)

- meeneemverpakkingen (take-away van snackbar)
- glas
- blik
- plastic
- papier/karton (waaronder drankenkartons)
- overig

2 verpakkingen overig











- meeneemverpakkingen (take-away van snackbar)
- glas
- blik
- plastic
- papier/karton
- overig

3 overig zwerfafval











- plastic (folie, tassen etc.)
- papier/karton (kranten, dozen, strippenkaart, flyer e.d.)
- voedselresten
- sigaretten (gerelateerd)
- overig

Nieuwe categorieën zwerfafval kunt u naar behoefte aan deze lijst toevoegen.

Normeringssysteem grof zwerfafval

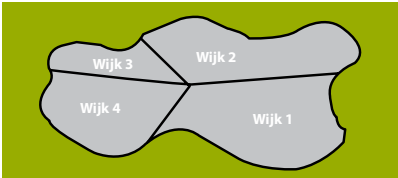
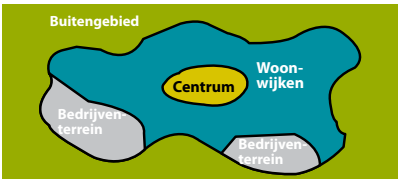
		Grof Zwerfafval (> 10 Cm)	
Omschrijving kwaliteitsniveau		Verhard Referentiebeelden	Onverhard Referentiebeelden
A⁺	<p>Omschrijving Er ligt geen grof zwerfafval.</p> <p>Stuks per 100 m² 0 stuks</p>		
A	<p>Omschrijving Er ligt op het eerste gezicht geen grof zwerfafval, maar als je goed kijkt zie je iets liggen.</p> <p>Stuks per 100 m² 1 tot en met 3 stuks</p>		
B	<p>Omschrijving Her en der verspreid liggen enkele stukken grof zwerfafval.</p> <p>Stuks per 100 m² 4 tot en met 10 stuks</p>		
C	<p>Omschrijving Over een belangrijk deel van het gebied ligt grof zwerfafval.</p> <p>Stuks per 100 m² 11 tot en met 25 stuks</p>		
D	<p>Omschrijving Nagenoeg overal ligt grof zwerfafval.</p> <p>Stuks per 100 m² meer dan 25 stuks</p>		


Normeringssysteem fijn zwerfafval

		Fijn zwerfafval (> 1 cm en < 10 cm)	
Omschrijving kwaliteitsniveau		Verhard Referentiebeelden	Onverhard Referentiebeelden
A+	<p>Omschrijving Er ligt geen fijn zwerfafval.</p> <p>Stuks per 1 m² 0 stuks</p>		
A	<p>Omschrijving Er ligt op het eerste gezicht geen fijn zwerfafval, maar als je goed kijkt zie je iets liggen.</p> <p>Stuks per 1 m² 1 tot en met 3 stuks</p>		
B	<p>Omschrijving Her en der verspreid liggen enkele stukjes fijn zwerfafval.</p> <p>Stuks per 1 m² 4 tot en met 10 stuks</p>		
C	<p>Omschrijving Over een belangrijk deel van het gebied ligt fijn zwerfafval.</p> <p>Stuks per 1 m² 11 tot en met 25 stuks</p>		
D	<p>Omschrijving Nagenoeg overal ligt fijn zwerfafval.</p> <p>Stuks per 1 m² meer dan 25 stuks</p>		

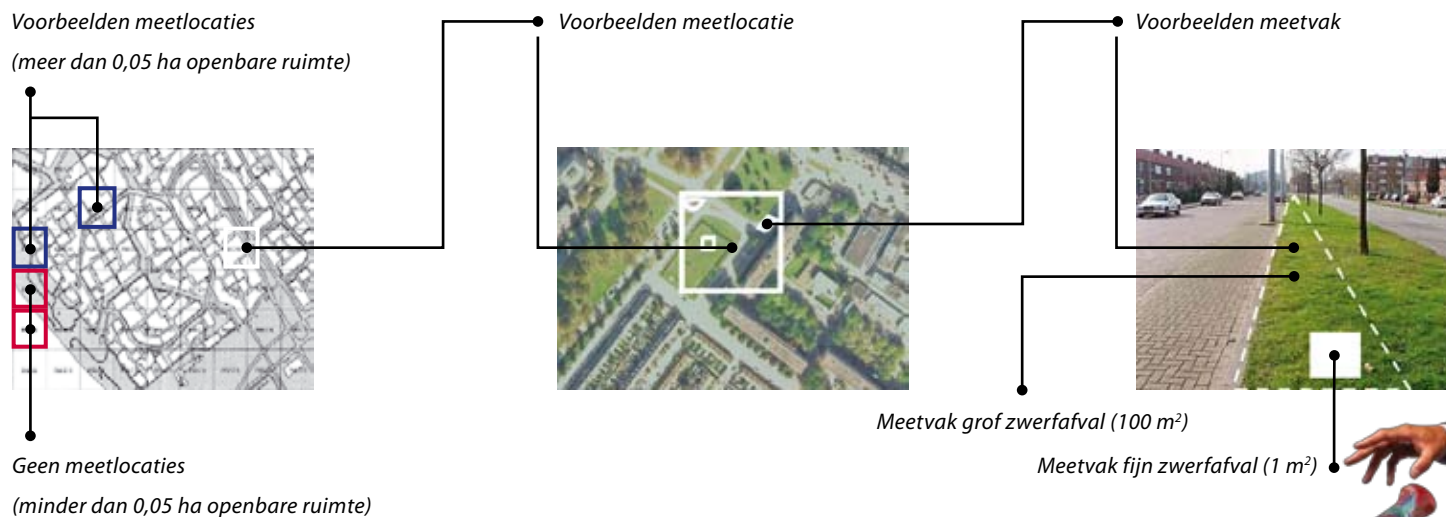
Definities

<p>Zwerfafval</p>	<p>Afval dat mensen bewust of onbewust weggooien of achterlaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn of door indirect toedoen of nalatigheid van mensen op die plaatsen is terechtgekomen.</p> <p>Bladafval, kauwgum, onkruid, hondenpoep, graffiti, etc. vallen niet onder zwerfafval.</p>	 <p><i>Fijn en grof zwerfafval.</i></p> <p><i>Het fijn zwerfafval betreft take-away afval (vorkje) met een lengte kleiner dan 10 cm.</i></p> <p><i>Het grof zwerfafval betreft een stuk take-away drankverpakking (drinkbeker) met een diameter groter dan 10 cm.</i></p>
<p>Fijn zwerfafval</p>	<p>Zwerfafval met een hoogte, breedte, lengte of diameter groter dan 1 cm en kleiner of gelijk aan 10 cm, niet zijnde grof zwerfafval of kauwgum.</p>	 <p><i>Diverse typen grof en fijn zwerfafval</i></p>
<p>Grof zwerfafval</p>	<p>Zwerfafval met een hoogte, breedte, lengte of diameter groter dan 10 cm, niet zijnde grof afval zoals meubels, hout, etc.</p>	
<p>Typologie zwerfafval</p>	<p>Indeling van zwerfafval in soorten met gemeenschappelijke eigenschappen.</p>	

<p>Wijken</p>	<p>Indeling van een gemeente op basis van gegevens van het CBS of op basis van een gemeentelijke keuze waarbij historische, praktische of functionele kenmerken een rol kunnen spelen.</p>	 <p><i>Indeling gemeente in wijken</i></p>
<p>Gebiedstype</p>	<p>Indeling van gebieden op basis van functionaliteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - winkelgebied/kern (gebied met centrumfunctie in binnenstad of wijk vanwege de aanwezigheid van winkels en andere openbare voorzieningen); - woongebied (gebied dat voornamelijk gericht is op wonen/verblijven); - bedrijventerrein (gebied dat voornamelijk gericht is op bedrijvigheid); - eventueel buitengebied; - eventueel aangevuld met eigen indeling. 	 <p><i>Indeling gemeente in gebiedstypen</i></p>

Openbare ruimte	Buitenruimte die niet in particulier eigendom of beheer is (onder meer wegen, groenstroken, water, spoorbanen en landschappelijke gebieden). Terreinen zoals bouwplaatsen, voortuinen, etc. vallen niet onder de openbare ruimte.	
Meetlocatie	Een vastgelegd gebied, waarbinnen metingen worden verricht ten behoeve van de vaststelling van het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte (van minimaal 0,05 en maximaal 1 ha).	
Meetvak	Een binnen een meetlocatie gelegen vak waarvan het kwaliteitsniveau wordt vastgesteld.	 <p>Meetvak grof zwerfafval (100 m²) en fijn zwerfafval (1 m²)</p>
Meetvak grof zwerfafval	Meetvak met een oppervlakte van 100 m ² .	
Meetvak fijn zwerfafval	Meetvak met een oppervlakte van 1 m ² , gelegen binnen een meetvak voor grof zwerfafval.	

Relatie tussen meetlocaties en meetvakken



Colofon

IMPULSPROGRAMMA ZWERFAFVAL

Dit is een uitgave van SenterNovem in het kader van het Impulsprogramma Zwerfafval. Onder het motto 'Samen werken aan een schoner Nederland' bundelden overheid en bedrijfsleven in 2007 de krachten om een stevige vuist te maken tegen het groeiende zwerfafvalprobleem.

Het Impulsprogramma is een initiatief van VNO-NCW (ook namens MKB-Nederland), VNG en het Ministerie van VROM. Voor de uitvoering tekenden Stichting Nederland Schoon, SenterNovem en VNG.

Alle instrumenten vindt u op:

www.samenwerkenaaneenschonernederland.nl/gemeenten/kennisbank

Voor advies of hulp: [bel Helpdesk Afvalbeheer](mailto:afvalbeheer@senternovem.nl)

Wilt u advies of ondersteuning bij het voorkomen en bestrijden van zwerfafval in uw gemeente en/of over de subsidiemogelijkheden van uw zwerfafvalproject?

Neem dan contact op met Helpdesk Afvalbeheer van SenterNovem: Tel. (030) 214 79 79 (elke werkdag van 9.00 - 12.00 uur). Per mail zijn we de hele dag bereikbaar: afvalbeheer@senternovem.nl

Publicatienummer: 3UA0812, SenterNovem

